

**”SMÅ
FÖRÄNDRINGAR
PÅ EKOMARKNADEN
UNDER KVARTAL
1 2024”**

KVARTAL 1: Försäljningen av ekologiska livsmedel totalt minskade. Frukt och grönt ökade.

Trenden med en stärkt försäljning av ekologiskt avtog. Ekologiskt minskade något efter en stark avslutning på 2023.

Försäljningsvärdet för ekologisk mat i svenska livsmedelsbutiker minskade med 1,4 procent under det första kvartalet 2024 jämfört med samma period året innan. Utfallet är ett nettoresultat av en blandning av förändrade priser och förändrade sålda volymer för olika kategorier av livsmedel, utan tydligt mönster. Det enda tydliga mönstret man kan se är att prisskillnaden mellan ekologiska och konventionella produkter i butik fortsatte att minska.

Utvecklingen i ekoförsäljningen under kvartal 1 2024 jämfört med samma kvartal 2023 skiljer sig markant mellan kategorier.

En kategori som i dubbel bemärkelse gick emot strömmen under det första kvartalet var ekologiskt frukt och grönt. Där sänktes priserna men volymen ökade vilket gjorde att det samlade försäljningsvärdet för denna kategori ökade.

För mejeriprodukter sjönk försäljningsvärdet med 11,6 procent, varav en nedgång i volym stod för 5,3 procent. De ekologiska äggen hade under kvartal 4 2023 en positiv utveckling, men backade med 6,0 procent under kvartal 1 2024. Den nedgången var en samlad effekt av en prisökning kombinerat med en kraftig nedgång i den sålda volymen av ekologiska ägg.

De senaste två åren har inflationen i Sverige varit den högsta på flera decennier och det har även påverkat de ekologiska livsmedlen. Men under det fjärde kvartalet 2023 och första kvartalet 2024 är detta inte längre lika tydligt. Priset på vissa ekologiska produkter har istället minskat. Detsamma gäller för konventionella produkter. Under hela perioden med hög inflation (2022 och 2023) har priset på ekologiska livsmedel ökat markant mindre än för konventionella, en utveckling som fortsatte även under 2024 års första kvartal.

**”PRIS-
SKILLNADEN
MELLAN
EKOLOGISKA OCH
KONVENTIONELLA
LIVSMEDEL
MINSKAR”**

DETTA ÄR SVENSKT EKOINDEX

Svenskt Ekoindex följer kvartalsvis försäljningsutvecklingen för ekologiska livsmedel i handeln.

Ekologiska livsmedel säljs i en rad olika kanaler i Sverige. Förutom handeln är också de offentliga och privata köken, Systembolaget och direktförsäljningen från gård till konsument viktiga marknader. I de kvartalsvisa rapporterna redovisas enbart försäljningen i handeln. Hela marknaden belyses sedan 2022 årsvis i en separat rapport.

Data från Nielsen och GfK

Svenskt ekoindex utgår från den totala försäljningen av ekologiska livsmedel och alkoholfria drycker i handeln som med viss fördröjning redovisas årsvis av SCB. Förändringarna kvartalsvis beräknas med data från Nielsen och GfK. Eftersom varken Nielsen eller GfK fångar all försäljning i handeln räknas de procentuella ändringarna i deras data om till total försäljning enligt SCBs data. Alla försäljningssiffror redovisas inklusive moms.

I rapporten skiljer vi i vissa delar på ekologiska

livsmedel som kan produceras respektive inte kan produceras i Sverige.

Möjligt svenskt särredovisas

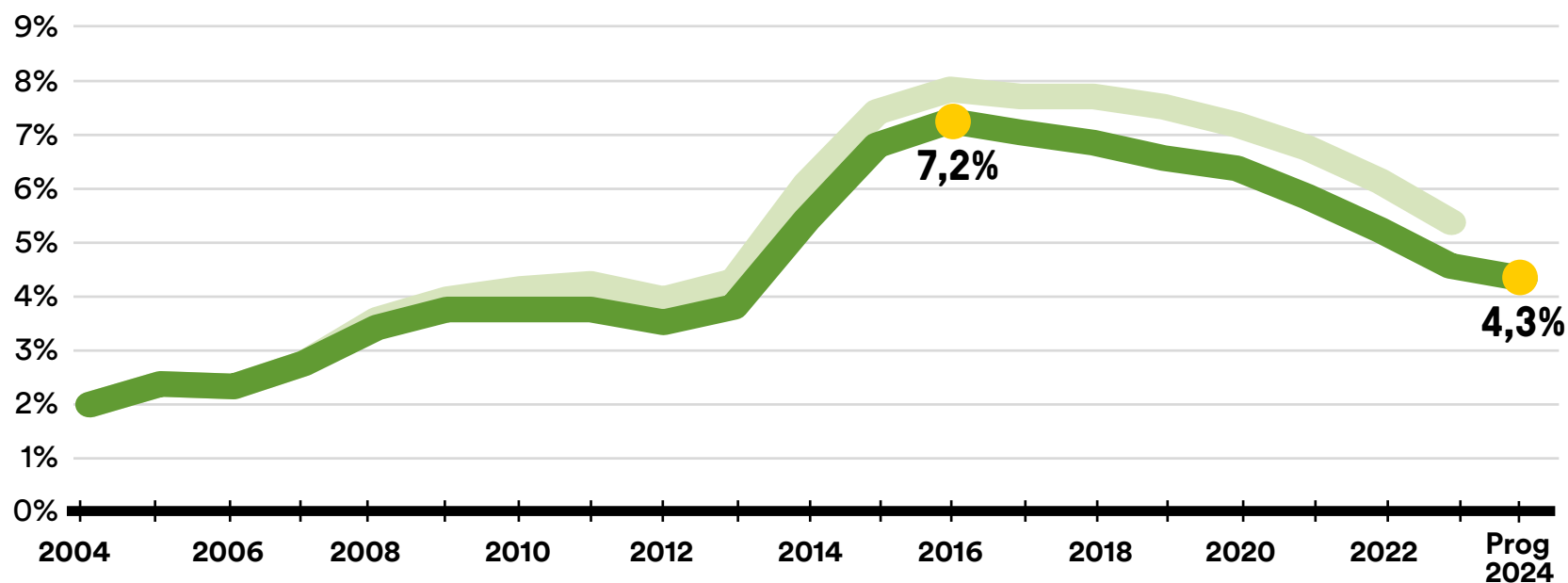
Till det som kan produceras i Sverige hör allt utom viss frukt (t ex citrusfrukter och bananer), vissa vegetabiliska oljor (t ex olivolja) kaffe, te och fisk.

Av alla ekologiska livsmedel som i dag säljs i handeln är drygt hälften med denna definition möjliga att producera i Sverige. De värdemässigt största kategorierna är i fallande ordning frukt- och grönt, mejeriprodukter, ägg, spannmålsbaserade produkter och kött. Utvecklingen för dessa grupper särredovisas i kvartalsrapporterna. I slutet av rapporten förklaras vissa begrepp mera utförligt.

I samband med publiceringen av kvartalsrapporten släpps också en tabell- och diagrambilaga med fördjupad information. Båda dokumenten finns att ladda ned på ekolantbruk.se/marknad.

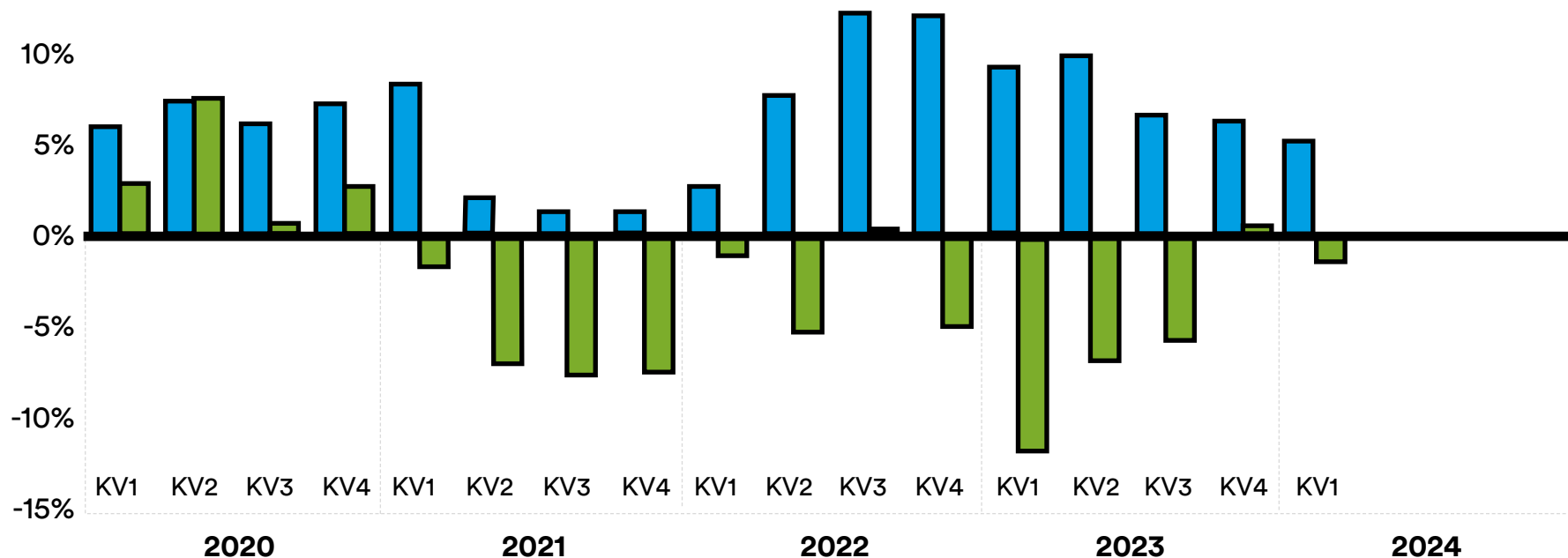

EKOMATENS ANDEL I SVENSK HANDEL 2004–2024

ANDEL EKOLOGISKT av försäljningsvärdet för alla livsmedel i svensk handel 2004 tom 2024 (prognos). Som högst var andelen 2016 med 7,2 %. From 2024 ingår inte MSC-märkt fisk i underlaget för den ekologiska försäljningen (mörkgrön linje). Under en övergångstid redovisas också den ekologiska andelen inklusive MSC-märkt fisk (ljusgrön linje). Källor: Egen bearbetning av data från SCB, Nielsen och GfK.

EKOLOGISKT backar något under kvartal 1 2024

FÖRÄNDRING i ekologisk respektive konventionell försäljning för alla livsmedel i svensk handel kvartalsvis jämfört med samma kvartal ett år tidigare. Från 2020 till 2023 präglas samtliga staplar på olika sätt av pandemi och hög inflation. Källor: Egen bearbetning av data från SCB, Nielsen och GfK.

● Ekologiskt
● Konventionellt

Ekoförsäljningen minskade något – konventionellt ökade

Den sammanlagda livsmedelsförsäljningen i dagligvaruhandeln under det första kvartalet 2024 ökade i värde med 4,9 %. Ekologiskt minskade marginellt.

Siffrorna över försäljningsutvecklingen under första kvartalet 2024 jämfört med samma kvartal 2023 visar en sammansatt bild. Konventionella produkter har över lag blivit ökat mer i pris än ekologiska, varför prisskillnaden mellan konventionellt och ekologiskt fortsätter att minska.

Förändringar för de ekologiska livsmedlen är små, både vad avser volym och pris. Ett undantag är mejeriprodukterna som minskar med drygt fem procent i såväl volym som pris, vilket ger en nedgång i värde med nästan 12 procent. Ekologiskt frukt och grönt ökar däremot i försäljningsvärde.

FÖRSÄLJNINGSVÄRDETS förändring i svensk handel. Kvartal 1 2024 jämfört med kvartal 1 2023. Källor: Bearbetade data från Nielsen och GfK.

+4,9%

Alla livsmedel

-1,4%

Ekologiska
livsmedel

+5,2%

Konventionella
livsmedel

KVARTAL 4: Ekologiskt svagt nedåt – försäljningsvärdet sjönk med 1,4 %

Försäljningen av ekologisk mat i svenska livsmedelsbutiker sjönk första kvartalet 2024 i värde med 1,4 % jämfört med samma period 2023. Jämfört med för fem år sedan ligger den ekologiska försäljningen i dag 14,4 % lägre.

	Alla livsmedel	Ekologiska	Konventionella
Kvartal 1	+4,9%	-1,4%	+5,2%
Hittills 2024	+4,9%	-1,4%	+5,2%
Senaste 5 åren	+31,1%	-14,4%	+34,4%

PROCENTTALEN VISAR förändring i försäljningsvärde i handeln. Den översta raden visar förändringen jämfört med samma period 2023. Femårstillväxten visar förändringen mot ett genomsnitt för åren 2018 till 2020.

Källor: Bearbetade data från Nielsen och GfK.

Ekoprodukter som kan produceras i Sverige höll jämna steg med övrigt eko

Försäljningen av produkter baserade på svenska ekologiska råvaror som mjölk, kött och cerealier utvecklades i samma takt som importerade. I ett längre perspektiv har ekologiska livsmedel som kan produceras i Sverige haft en svagare utveckling än de som måste importeras.

I de här siffrorna skiljer vi på ekologiska livsmedel som kan produceras i Sverige och de som av klimatskäl inte kan produceras här. På sidan 18 finns en mera utförlig beskrivning av vilka produkter som ingår i de respektive grupperna. Samtliga ekologiska livsmedel minskar i försäljningsvärde i ungefär samma takt under första kvartalet 2024. Att möjligt svenska eko-

logiska produkter och importerade har utvecklats ungefär likartat är ett förhållande som har gällt de senaste fem åren. Bilden såg något annorlunda när den MSC-märkta fisken ingick i underlagen (före 2024) för den ekologiska försäljningen. Det gör den inte längre vilket bidragit till att det möjligt svenska och det importerade har haft en mera likartad utveckling.

FÖRSÄLJNINGSVÄRDETS förändring i svensk handel. Kvartal 1 2024 jämfört med kvartal 1 2023. Källor: Bearbetade data från Nielsen och GfK.

-1,4%

Alla ekologiska livsmedel

-1,6%

Ekologiska livsmedel som kan produceras i Sverige

-1,0%

Ekologiska livsmedel som inte kan produceras i Sverige

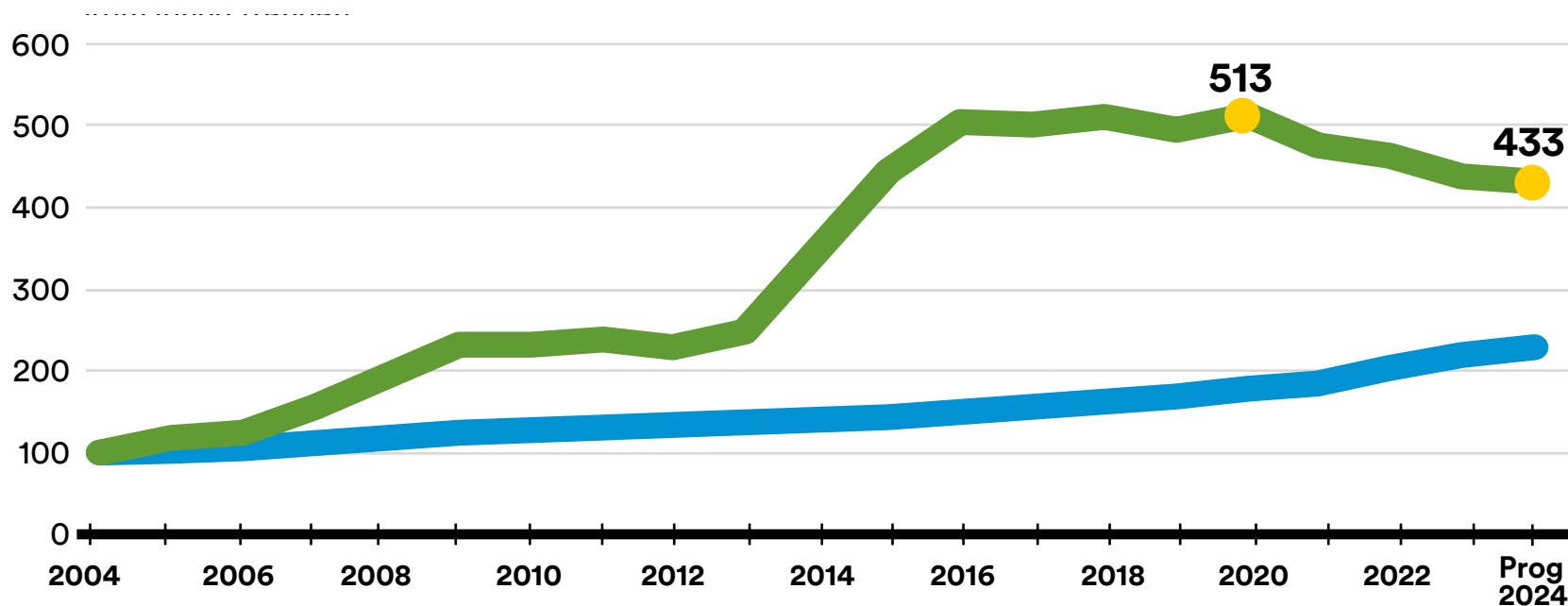
5-ÅRSPERSPEKTIV: Jämförbara siffror för svensk och importerad ekomat

Ekoförsäljningen totalt minskade under kvartalet. Produkter som inte kan produceras i svenskt lantbruk minskade i samma takt som det som kan produceras i Sverige.

	Alla ekologiska livsmedel	Ekologiska livsmedel som kan produceras i Sverige	Ekologiska livsmedel som inte kan produceras i Sverige
Kvartal 1	-1,4%	-1,6%	-1,0%
Hittills 2024	-1,4%	-1,6%	-1,0%
Senaste 5 åren	-14,4%	-14,4%	-14,5%

TABELLEN VISAR förändring i försäljningsvärde i handeln. Den översta raden visar förändringen jämfört med samma period året före. Femårstillväxten jämför 2024 års utfall med ett genomsnitt för åren 2018 till 2020. Källor: Egen bearbetning av data från SCB, Nielsen och GfK.

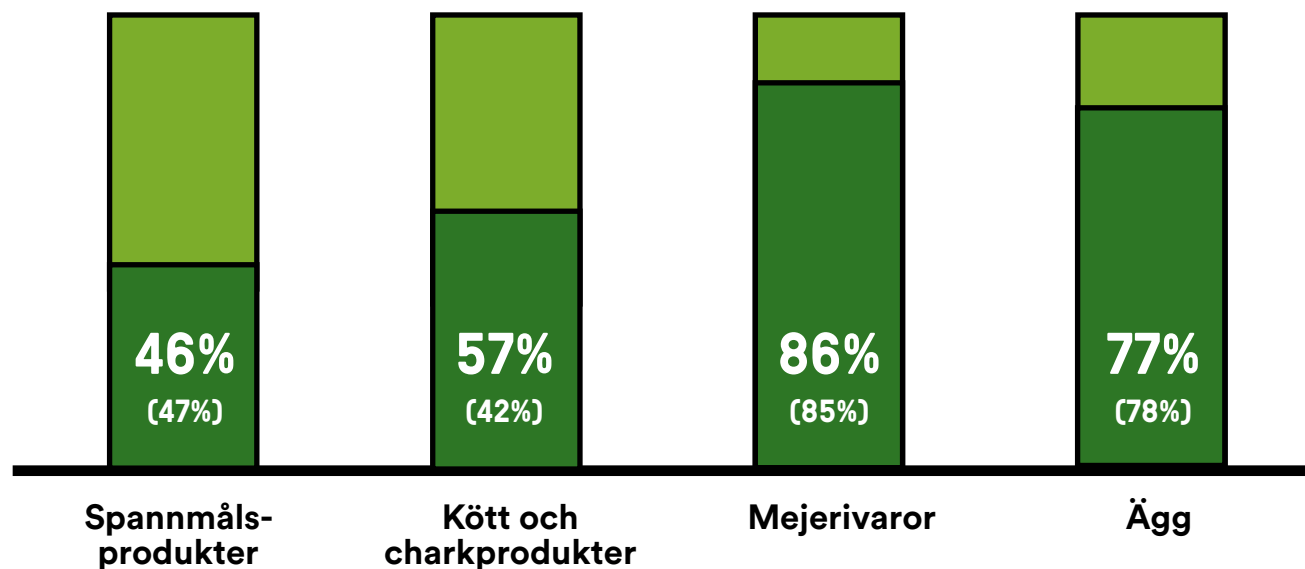
EKOMATENS TILLVÄXT I SVERIGE 2004–2024

KURVAN VISAR INDEX för hur försäljningsvärdet av ekologisk mat som är möjlig att producera i Sverige har utvecklats sedan 2004. Efter en kraftig ökning 2013 till 2016 har tillväxten planat ut och under 2021 till 2024 minskat. Källor: Egen bearbetning av data från SCB, Nielsen och GfK.

● Ekologiskt
● Konventionellt

ANDEL KRAVMÄRKT ÖKAR I TVÅ AV FYRA KATEGORIER UNDER KVARTAL 1/2024

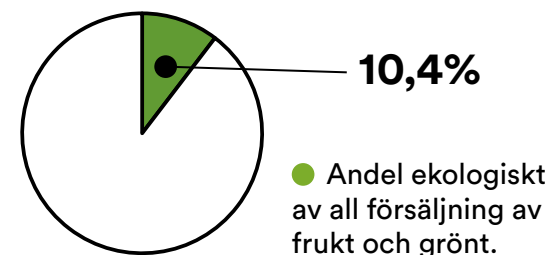

STAPLARNAS mörkgröna del visar andel av ekoförsäljningen som är KRAV-märkt. Övrig ekologisk försäljning märks enbart med EUs logotyp för ekologiska livsmedel. För frukt- och grönt saknas data för andel KRAV-märkt. Siffra inom parentes avser kv 1 2023. Källor: Egen bearbetning av data från Nielsen.

● Andel KRAV av eko
● EU-ekologiskt

FRUKT OCH GRÖNT

Under kvartal 1 ökade både ekologiskt frukt- och grönt och konventionellt dito. Andelen ekologiskt av försäljningsvärdet sjönk från 10,8 % till 10,4 %.

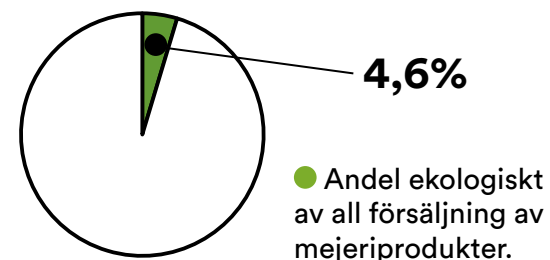
	Kvartal 1 2024	Ändring i kronor sedan kvartal 1 2023	Ändring i procent sedan kvartal 1 2023
Ekologiskt försäljningsvärde	+1 577 milj kr	+27 milj kr	+1,8%
Konventionellt försäljningsvärde	+13 608 milj kr	+839 milj kr	+6,6%
Merpris eko (potatis i butik)	+1,85 kr/kg	-0,36 kr/kg	-16,4%

TABELLEN VISAR handelns försäljningen av all frukt- och grönt. Därmed omfattar siffrorna både sådant som kan produceras i Sverige och sådant som inte kan det. Källor: Egen bearbetning av data från SCB, Nielsen och GfK.

MEJERI

Ekologiska mejeriprodukter minskade i försäljningsvärde under kvartal 1. Merparten berodde minskade sålda volymer. Ekoandelen sjönk från 5,2 % till 4,6 %.

	Kvartal 1 2024	Ändring i kronor sedan kvartal 1 2023	Ändring i procent sedan kvartal 1 2023
Ekologiskt försäljningsvärde	+497 milj kr	-66 milj kr	-11,6%
Konventionellt försäljningsvärde	+10 220 milj kr	-129 milj kr	-1,2%
Merpris eko (konsumtionsmjölk)	+1,47 kr/kg	-0,27 kr/kg	-15,4%

TABELLEN VISAR handelns försäljning av mejeriprodukter. De ekologiska mejeriprodukternas försäljning har minskat kontinuerligt sedan 2016, samtidigt som försäljningen av konventionella mejeriprodukter har ökat kraftigt. Källor: Egen bearbetning av data från SCB, Nielsen och GfK.

KÖTT

Försäljningsvärdet för ekologiskt kött minskade i kvartal 1. Konventionellt kött ökade och andelen eko sjönk därför något, från 1,8 till 1,7 %.

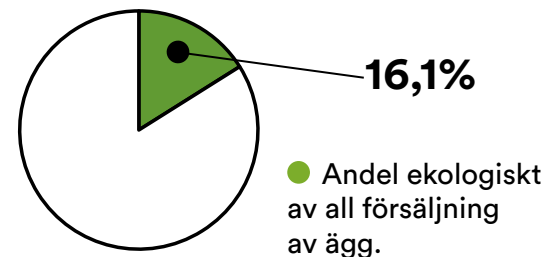
	Kvartal 1 2024	Ändring i kronor sedan kvartal 1 2023	Ändring i procent sedan kvartal 1 2023
Ekologiskt försäljningsvärde	+221 milj kr	-6 milj kr	-2,8%
Konventionellt försäljningsvärde	+13 105 milj kr	+1 013 milj kr	+8,4%
Merpris eko (nötkött)	+30,03 kr/kg	+0.95 kr/kg	+3,3%

TABELLEN VISAR handelns försäljning av kött. Försäljningen av ekologiskt kött i kvartal 1 2024 minskade något efter att i kvartal 4 2023 ha ökat markant.

Källor: Egen bearbetning av data från SCB, Nielsen och GfK.

ÄGG

Försäljningen av ekologiska ägg minskade i såväl värde som andel. Produktionen av konventionella ägg ökade igen efter omfattande störningar 2023. Värdeandelen för eko minskade från 19,1 % till 16,1 %.

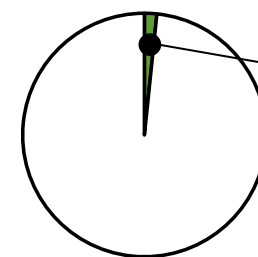

	Kvartal 1 2024	Ändring i kronor sedan kvartal 1 2023	Ändring i procent sedan kvartal 1 2023
Ekologiskt försäljningsvärde	+244 milj kr	-14 milj kr	-6,0%
Konventionellt försäljningsvärde	+1 168 milj kr	+162 milj kr	+16,1%
Merpris eko (kr/styck)	+1,12 kr/st	-0,03 kr/st	-3,0%

TABELLEN VISAR handelns försäljning av ägg. Försäljningen av ekologiska ägg har under de senaste åren varit relativt stabil, men på grund av störningar i den konventionella äggproduktionen har det senaste året gjort siffrorna något ryckiga. Källor: Egen bearbetning av data från SCB, Nielsen och GfK.

SPANNMÅLSBASERAT

Försäljningen av spannmålsbaserade ekoprodukt
minskade något samtidigt som de konventionella
ökade. Andelen ekologiskt sjönk från 1,7 % till 1,6 %.

1,6%

● Andel ekologiskt av all försäljning av spannmålsbaserade livsmedel.

	Kvartal 1 2024	Ändring i kronor sedan kvartal 1 2023	Ändring i procent sedan kvartal 1 2023
Ekologiskt försäljningsvärde	+209 milj kr	-2 milj kr	-1,1%
Konventionellt försäljningsvärde	+12 562 milj kr	+328 milj kr	+2,7%
Merpris eko (matbröd)	14,50 kr/kg	-3,90 kr/kg	-21,2%

TABELLEN VISAR handelns försäljning av spannmålsbaserade produkter. Försäljningen av ekologiskt har de senaste åren har varierat mellan produkter. Havregryn har vuxit kraftig, medan till exempel bröd har utvecklats svagare. Källor: Egen bearbetning av data från SCB, Nielsen och GfK.

NÅGRA BEGREPP

Försäljningsvärde

Hur stor försäljningen är i handeln kan mätas på flera sätt. I den här rapporten utgår alla jämförelser från värdet av försäljningen inklusive moms. Grunden för det är att följa försäljningen av olika produkter räknat i kronor. Försäljningsvärde skiljer sig från försäljningsvolym, då man i stället mäter hur många kilo eller liter av en viss vara som har sålt.

Index

I rapporten används på sidan 9 index som ett sätt att sammanfatta försäljningsutvecklingen för ekologisk och konventionell mat från 2004 fram till i dag. Basåret 2004 ges både ekologiskt och konventionellt index 100 och därefter räknas indexet för det ena och det andra upp med den procentuella förändringen år för år. Av indexen i diagrammet framgår att ekologiskt över den här tidsperioden har ökat mer än dubbelt så mycket som konventionellt.

Ekologiska livsmedel som kan produceras i Sverige

Av de livsmedel som säljs i svensk handeln är vissa möjliga att producera i Sverige, medan andra inte är det. Då ett av syftena med svenskt ekoindex är att ge en bild av den möjliga marknaden för svenska ekologiska produkter delar vi i vissa beräkningar upp försäljningen i sådant som skulle

kunna produceras i Sverige respektive sådant som aldrig skulle kunna produceras här.

Det är inte alltid lätt att dra gränserna, men av alla livsmedel som säljs i handeln i dag är cirka drygt hälften sådant som skulle kunna produceras här. Exempel på sådant som inte kan produceras i Sverige är kaffe, te, flertalet vegetabiliska oljor, citrusfrukter, bananer och en del exotiska frukter och grönsaker. Till denna grupp har också förts fisk, eftersom huvuddelen av fisken som säljs i Sverige kommer från fiskbestånd där förvaltningen av bestånden ligger på internationell nivå.

Till de produkter som kan produceras i Sverige hör potatis, frukt och grönt som inte är exotiska, mejerivaror, kött, ägg och sådana produkter som baseras på spannmål, oljeväxter, sockerbetor och proteingrödor.

Handeln

I den här rapporten följer vi försäljningsutvecklingen inom handeln. Med handel avses alla fysiska livsmedelsbutiker, e-handel, servicehandel, matkassar och övrig detaljhandel. Däremot ingår inte restauranger och offentliga kök och inte heller Systembolagets försäljning.

SCB, Nielsen och GfK

De siffror som presenteras kommer från tre olika källor. Den totala försäljningen av olika produk-

ter sammanställs med viss eftersläpning av SCB (Statistiska centralbyrån). Denna ger en relativt heltäckande och väl underbyggd bild av såväl ekologisk som konventionell försäljning uppdelat på olika produktgrupper. För att kunna följa förändringarna kvartalsvis använder vi data från analysföretagen Nielsen respektive GfK, då dessa publicerar försäljningsdata kort efter att ett kvartal har löpt ut. Eftersom varken Nielsen och GfK fångar all försäljning inom handeln, använder vi förändringarna från dessa för att räkna om SCBs siffror till uppdaterade nivåer för helheten.

Merpris ekologiskt

På några sidor redovisas merpriser på ekologiska produkter, det vill säga hur mycket mer en liter eller ett kilo av en viss vara kostar som ekologisk i genomsnitt av all försäljning i svensk handel. Merpriser redovisas på några utvalda exempel på enskilda varor i livsmedelsbutiken, till exempel konsumtionsmjölk, centralpackat nötkött och potatis. Underlaget kommer här från Nielsen för allt utom potatis där siffrorna kommer från GfK.

SVENSKT EKOINDEX

SVENSKT EKOINDEX

KVARTAL 1/2024

Ekologiska Lantbrukarna, KRAV
& Organic Sweden

Denna rapport finansieras med hjälp av medel från Jordbruksverket inom ramen för den svenska livsmedelsstrategin. Arbetet styrs av en projektgrupp bestående av Ida Lind/Ekologiska Lantbrukarna, Charlotte Bladh-André/Organic Sweden och Caroline Hellbacher/KRAV.

Rapportens innehåll har tagits fram av Lantbruksekonomen Lars Jonasson och journalisten Niclas Åkeson/Publishing Farm.

FOTO: ISTOCKPHOTO

